

Programma 9 Mobiliteitsontwikkeling

Provincie Noord-Brabant

Algemene voortgang van het programma

De voortgang van programma 09 Mobiliteitsontwikkeling loopt achter op planning.

De (financiële) druk op de programmering van mobiliteitsprojecten is enorm. Enerzijds staat we voor een enorme mobiliteitsopgave gekoppeld aan de woningbouwopgave, en anderzijds zijn het zeer hectische en complexe tijden in zowel de wettelijke basistaken mobiliteit als in de lopende en geplande mobiliteitsprojecten. De Staten zijn hierover eerder geïnformeerd via een statenmededeling. De uitvoering van de ontwikkelagenda mobiliteit staat onder druk als gevolg van een aantal factoren:

- Er is grote onzekerheid over de wet- en regelgeving rondom stikstof en het effect op het vergunningsverleningstraject. Dit leidt tot vertraging en grote risico's voor projecten zowel in voorbereiding als in aanbesteding. Hier lopen de kosten op. Voorbeelden zijn N279 Veghel – Asten, N282 Rijen – Hulst – Reeshof en reconstructie N65.
- We worden geconfronteerd met enorme prijsstijgingen, zowel in lopende projecten als bij toekomstige projecten. Dit als gevolg van de nasleep corona én versterkt door de situatie in Oekraïne. Vooral bij infrastructurele projecten zijn de prijsstijgingen op dit moment moeilijk te beheersen.
- We hebben te maken met teruglopende beschikbare middelen voor mobiliteit, vooral na 2030.

Vergelijkbare problemen zien we ook bij onze partners in de regio als bij het Rijk. Hierdoor staat een aantal belangrijke rijksprojecten on-hold, zoals A58, A67, A50 en A2 Deil – 's-Hertogenbosch.

Rijk en regio onderkennen het belang van verstedelijking en mobiliteit voor de doorontwikkeling van de mainportstatus van Brainport-Eindhoven. Het adaptieve verstedelijkingsakkoord voor het Stedelijk gebied Eindhoven (9 gemeenten) is vastgesteld als basis voor de schaalessprong van de Brainport Eindhoven. Rijk en regio willen tijdens het BO-MIRT 2022 in het najaar besluitvorming laten plaatsvinden over het no-regret korte termijn maatregelenpakket als eerste betekenisvolle stap in de mobiliteitstransitie voor de Brainport-regio. Dit pakket bestaat uit de schaalessprong OV en spoor, inclusief multimodale knoop en HOV 4, maatregelenpakket mobiliteitstransitie en het pakket HWN/OWN. Daar zal ook een besluit worden genomen over de A58 Eindhoven – Tilburg.

Ook voor de andere Brabantse steden worden verstedelijkingsakkoorden opgesteld met daaraan gekoppeld de mobiliteitsopgave.

De huidige vertraging bij aantal grote infrastructurele (rijks)projecten bevestigt ons de keuze voor de mobiliteitstransitie. OV, mobiliteitshubs, fiets en de werkgeversaanpak vormen een belangrijk onderdeel van de verstedelijkingsakkoorden en hebben een directe relatie met het Toekomstbeeld OV2040 (TBOV 2040). De provincie heeft vervolgonderzoeken gedaan en we willen in het najaar hierover afspraken met de minister maken. De regionale afspraken die hieruit volgen worden opgenomen in de Regionale Mobiliteitsprogramma's (RMP).

Het is onvermijdelijk dat we moeten kiezen in welke mobiliteitsprojecten en -opgaven we als provincie wel op inzetten én waar niet, waarbij zowel de uitvoeringskracht als de stapeling van risico's in de afweging een rol spelen.

Via de Programmering Mobiliteit 2023-2042 hebben we inzicht gegeven hoe we tot de scherpe keuzes komen.

Wat willen we bereiken?

We gaan voor een robuust en betrouwbaar mobiliteitssysteem.

Omschrijving (toelichting)

De (multimodale) reistijd is in 2030 in 95% van de gevallen conform de voorspelling + of – 5 minuten:

- De ontwikkeling van de werkelijke gerealiseerde reistijd per auto ten opzichte van de freeflow reistijd (Noord-Brabant & provinciale wegen, naar typen wegen): < vorig jaar.

**Freeflow = reistijd buiten de spits zonder vertraging.*

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De doorontwikkeling van het Brabantse mobiliteitssysteem heeft hinder van een aantal factoren, terwijl de filedruk weer snel oploopt na het loslaten van de beperkende corona-maatregelen zoals het thuiswerkadvies.

Wat gaan we daarvoor doen?

(Snel-)fietsroutenetwerk

Omschrijving (toelichting)

- Om het fietsgebruik te stimuleren realiseren we een netwerk van snelfietsroutes: snelfietsroutes van het programma Fiets in de Versnelling 2016-2020 zijn gerealiseerd (3 in 2022, 7 in 2023 en 9 in 2025).
- Vaststellen van het Brabants netwerk voor het Nationaal Toekomstbeeld Fiets 2040.
- Afspraken over investeringen (inclusief fietsparkeren) ihkv Nationaal Toekomstbeeld Fiets tijdens BO-MIRT 2022.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Bij de eerste bestuursrapportage 2022 zijn de streefwaardes voor de realisatie van het provinciale snelfietsroutenetwerk aangepast. Vanwege de complexiteit (bijvoorbeeld grondaankopen en inpassing) duurt het langer om volledige routes te realiseren. In 2021 is Tilburg – Waalwijk opgeleverd. Met Rijen – Tilburg is het eerste deel van Breda – Tilburg opgeleverd in 2022. Later dit jaar zal Uden – Nistelrode (-Oss) gereed komen.

Het Brabants Toekomstbeeld Fiets (infrastructuur, fietsparkeren en fietsstimulering) wordt opgesteld en de Staten worden hierover in het najaar geïnformeerd. Dit dient als basis voor nadere afspraken met het Rijk bij BO-MIRT 2022. Het is nog onduidelijk wat de rol en positie van het Rijk op het fietsdossier is.

Goederencorridor

Omschrijving (toelichting)

- Wilhelminakanaal geschikt voor klasse IV schepen tot en met haven Loven (Tilburg): oplevering in 2025.
- Vervolgafspraken over de realisatie van truckparking(s) op corridor Rotterdam – Venlo.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Herbouw Sluis II in het kader van de verbreding en verdieping van het Wilhelminakanaal (uitvoering door RWS) is vertraagd door stikstof. Het project staat op de prioriteringslijst van rijksprojecten. Voor de verdieping en verbreding tot aan haven Loven (fase 1,5) is een ontwikkelperspectief opgesteld met procesafspraken en een update van de MKBA.

Samen met het Rijk is een landelijk onderzoek gestart naar de mogelijkheid tot realisatie van truckparkings in combinatie met verzorgingsplaatsen langs rijkswegen (nu wettelijk nog niet toegestaan). Hierdoor zal de

ontsluiting via de snelwegen plaatvinden en niet via het onderliggende wegennet. Dit betekent minder belasting voor de kernen en een verbetering van de leefbaarheid. Gemeenten zullen hierdoor eerder bereid zijn om hun medewerking te verlenen en de handhaving is beter te organiseren.

OV-netwerk

Omschrijving (toelichting)

- Vervolgafspraken Toekomstbeeld OV 2040 bij BO-MIRT 2022.
- Vervolgafspraken over OV Breda- Gorinchem – Utrecht / A27 bij BO-MIRT 2022.
- Vervolgstappen Brainportlijn, De Run en HOV/HUB Eindhoven in 2022.
- Vervolgafspraken nav HOV studie Breda in 2022.
- Afspraken over realisatie HOV-voorzieningen kom Aalst (voormalige N69).
- Start voorbereiding / uitvoering PHS in 2022 (oplevering 2030).
- Realisatie Maaslijn door derden: oplevering in 2024.
- Bus Rapid Transit Eindhoven – Meierijstad – Nijmegen (onderdeel A50 pakket in RMP): onderzoek uitgevoerd.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Er is overeenstemming over de ambitie en gezamenlijke verantwoordelijkheid van Rijk, provincie en regio voor de mainportstatus van de Brainportregio. Ook voor de andere stedelijke regio's worden dit jaar verstedelijkingsakkoorden ondertekend om de woningbouwopgave te kunnen realiseren. Voor de mobiliteitsopgaven die daarbij horen zijn vervolgafspraken over het Toekomstbeeld OV 2040 cruciaal. We werken toe naar vervolgafspraken tijdens BO-MIRT in het najaar. Het is wel de vraag of er voldoende rijksmiddelen beschikbaar komen voor het realiseren van deze opgaven.

Deze mobiliteitstransitie is belangrijk voor de verstedelijkingsopgaven. De HOV studie Breda wordt uitgevoerd en de vervolgafspraken zullen gemaakt worden in het RMP 2023. Het Bus Rapid Transit concept is in het kader van het A50-pakket opgestart en er is een intentie-overeenkomst ondertekend voor een hoogwaardige verbinding Breda-Gorinchem-Utrecht.

De realisatie van de Maaslijn zit bij provincie Limburg en ProRail. De aanbesteding is stopgezet vanwege de prijsstijgingen en de levering van materialen.

Wegennet

Omschrijving (toelichting)

- Er is in deze bestuursperiode een definitief besluit over de bundelroute in het kader van de bereikbaarheid Eindhoven / Helmond / Nuenen. Draagvlak is daarbij belangrijk.
- We realiseren de nieuwe N69 (oplevering 2022)
- We realiseren de N279 Veghel – Asten (oplevering in 2023)
- We realiseren de N629 (oplevering Fase II in 2025)
- We realiseren de N65 (oplevering 2024)

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De nieuwe verbinding N69 is eerder opgeleverd dan gepland. Bij veel andere provinciale en rijksprojecten is er sprake vertraging als gevolg van onduidelijkheid in de wet- en regelgeving rondom stikstofdepositie en het effect daarvan op het vergunningsverleningstraject. De rijksprojecten zijn on-hold gezet, waarbij voor A58 Eindhoven – Tilburg dit jaar nog vervolgafspraken over de realisatie worden gemaakt. Na het afwijzen van het PIP van de N279 Veghel-Asten is samen met de regio een nieuw handelingsperspectief opgesteld.

Wat willen we bereiken?

We gaan voor een samenhangend mobiliteitssysteem.

Omschrijving (toelichting)

Het aantal multimodale ketenverplaatsingen* in personen- en goederenvervoer in Brabant is in 2030 verdubbeld ten opzichte van 2019:

- Ontwikkeling modal split in het personenvervoer van weg naar openbaar vervoer en fiets (absolute aantallen, Noord-Brabant): > vorig jaar
- Ontwikkeling modal split in het goederenvervoer van weg naar spoor en water (absolute aantallen, Noord-Brabant): > vorig jaar

**Bij multimodale ketenverplaatsing is er sprake van een combinatie van meerdere (duurzame) vervoerwijzen voor één verplaatsing. Modal split houdt de verdeling in tussen modaliteiten.*

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Wat gaan we daarvoor doen?

Multimodaal netwerk

Omschrijving (toelichting)

- MIRT-verkenning spoorknooppunt 's-Hertogenbosch opgeleverd in 2023
- Definitieve afspraak met Rijk, regio en bedrijfsleven over de trimodale ontwikkeling haven Loven (Tilburg) op de corridor Rotterdam – Venlo in 2022.
- Vervolgafspraken tijdens BO-MIRT 2022 over Eindhoven als internationaal knooppunt nav het brainport onderzoek.
- We innoveren 6 bestaande OV-knooppunten tot mobiliteitshubs en ontwikkelen we samen met gemeenten minimaal 6 nieuwe innovatieve mobiliteitshubs in de periode tot 2023.
- MobilitymoveZ.NL heeft in de periode 2020-2023 20 nieuwe mobiliteitsoplossingen getest, waarvan 10 ook succesvol verder in de praktijk zijn gebracht.
- Talking Traffic heeft in 2023 minimaal 6 mobiliteitsdiensten operationeel in Brabant via slimme verkeerslichten.
- In 2025 is het maatregelenpakket De Run uitgevoerd.
- Afspraken over fietsparkeren Breda, Oss en 's-Hertogenbosch in 2022.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De realisatie van fase 1,5 (verdieping en verbreding tot aan haven Loven) en daarmee trimodale ontwikkeling van de haven Loven zelf is hierdoor onzeker. De oplevering in 2023 is niet meer haalbaar.

Vervolgafspraken voor dit onderdeel van het kanaal tijdens BO-MIRT 2022.

Het belang van de ontwikkeling van Eindhoven als internationaal knooppunt is onderstreept tijdens het BO Leefomgeving. Vervolgafspraken voor een eerste pakket van maatregelen en bijbehorende financiering worden gemaakt tijdens BO-MIRT 2022 in het najaar.

De MIRT-verkenning voor Spookknooppunt 's-Hertogenbosch is opgestart, wordt opgeleverd in 2023 en dient als basis voor vervolgafspraken.

De realisatie van mobiliteitshubs en afspraken over fietsparkeren zijn onderdeel van de mobiliteitsopgave van de verschillende verstedelijkingsakkoorden. De afspraken hierover landen in de RMP's. De inzet van het Rijk op het fietsdossier is nog onduidelijk.

Wat willen we bereiken?

We gaan voor mobiliteit voor iedereen.

Omschrijving (toelichting)

Het aantrekkelijk maken van alternatieven voor de (eigen) auto: lopen, fietsen, gedeelde mobiliteit voor iedereen.

- De indicator wordt opgenomen in begroting 2023.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Wat gaan we daarvoor doen?

Toegang tot mobiliteit

Omschrijving (toelichting)

- We zorgen voor een toegankelijk OV-systeem: betalen met bankpas in OV ingevoerd in 2022.
- We stimuleren dat elke Brabander in de gelegenheid is om te fietsen en dat ook zo lang mogelijk kan blijven doen. Daartoe faciliteren we voor de fietsende ouderen het programma Doortrappen van het ministerie van IenW: in 2022 18 gemeenten die meedoen met Doortrappen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Wat willen we bereiken?

We gaan voor schone, stille en gezonde mobiliteit

Omschrijving (toelichting)

Doel en indicator wordt opgenomen in begroting 2023.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Wat gaan we daarvoor doen?

Omgevingskwaliteit en leefbaarheid

Omschrijving (toelichting)

- In deze bestuursperiode besluit over / onderzoek naar potentie van minimaal 3 komoleidingen.
- Realiseren Schaalsprong Fiets: 20% meer fietskilometers (op de snelfietsroutes in 2027 tov 2017) in samenwerking met de Brabantse gemeenten.
- Fietsstimulering via werkgevers: 200 werkgevers die fiets stimuleren in hun organisatie via Sjees gangmakers in 2022.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Ontwikkelingen en onzekerheden

De uitvoering van het programma 09 Mobiliteitsontwikkeling wordt geconfronteerd met een aantal ontwikkelingen en onzekerheden:

- Een groot aantal rijksprojecten is on-hold gezet vanwege stikstof (capaciteit). Dit leidt niet alleen tot onzekerheid over / latere oplevering, maar heeft ook invloed op provinciale projecten. Dit kan impact hebben op de provinciale bijdrage en / of op eventueel te maken (vervolg)afspraken bij het BO-MIRT.
- Sterk oplopende prijzen, specifiek van bouwmaterialen, sinds het uitbreken van de oorlog in Oekraïne. Ook de leveringszekerheid kan een issue worden.
- Onzekerheid rondom (ontwikkeling van) wet- en regelgeving rondom stikstof en daarmee samenhangende vergunningverlening.
- Voor een aantal rijksbijdragen (SPUK) is nog geen beschikking ontvangen. Deze bijdragen kunnen pas later op de meerjarige begroting worden geraamd.

Financieel overzicht

Bedragen x € 1.000			
9. Mobiliteitsontwikkeling	Begroting t/m wijz. 2	Wijziging 3	Begroting t/m wijz. 3
Lasten	167.063	-88.098	78.965
Baten	52.138	-22.940	29.198
Saldo baten en lasten	114.924 N	65.158 V	49.767 N